

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé v právní věci

Žalobce:

Ministr spravedlnosti

sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Nové Město

proti

žalovaná:

Exekutorská komora České republiky

sídlem Na Pankráci 1062/58, 140 00 Praha 4

v řízení o žalobě proti rozhodnutí Exekutorské komory České republiky ze dne 30. 9. 2016, sp. zn. KŽ 2/2015

t a k t o:

- I. Rozhodnutí Exekutorské komory ze dne 30. 9. 2016, sp. zn. KŽ 2/2015, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje XX

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobce se včas podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí Exekutorské komory České republiky ze dne 30. 9. 2016, sp. zn. KŽ 2/2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byl Mgr. XX, exekutorský koncipient soudní exekutorky JUDr. Jitky Wolfové, Exekutorský úřad Plzeň-město, zproštěn kárného obvinění ministra spravedlnosti ze dne 17. 7. 2015, kterým mu bylo kladeno za vinu, že jako exekutorský koncipient soudní exekutorky JUDr. Jitky Wolfové, pověřený dne 3. 3. 2014 soudní exekutorkou v exekučním řízení vedeném pod sp. zn. 106 EX 2816/13 k provádění úkonů, které jsou předmětem exekuční činnosti, byl v prodlení s postoupením návrhu na částečné zastavení exekuce exekučnímu soudu od 26. 5. 2014, kdy uplynula 30 denní lhůta od doručení přípisu povinného, že souhlasí s návrhem na částečné zastavení exekuce, do 9. 1. 2015, kdy byl v předmětném řízení pověřen k provádění všech úkonů exekutorský kandidát JUDr. Ing. XX.
2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí kárný senát uvedl, že má za prokázané, že kárně obviněný porušil § 55 odst. 3 exekučního řádu a nepředložil v zákonné lhůtě soudu návrh manžela povinné XX na částečné zastavení exekuce. Kárně obviněný sám potvrdil, že k průtahům v době od 25. 5. 2014 do 9. 1. 2015 došlo. Dále je v odůvodnění uvedeno, že v projednávaném případě jednání kárně obviněného nedosáhlo intenzity kárného provinění a je zcela adekvátní postih, ke kterému soudní exekutorka přistoupila v pracovně právní rovině, když nesprávný postup kárně obviněnému vytkla a odebrala mu část osobního ohodnocení. Kárná žaloba sledovala pouze naplnění formálních znaků kárného provinění, tedy překročení lhůty, a nijak nehodnotila práci kárně obviněného ze širšího hlediska, jako byl počet přidělených exekučních spisů, jak rychle a účelně v jiných exekučních věcech postupoval. Práce kárně obviněného byla soudní exekutorkou hodnocena kladně. Bez širšího zhodnocení práce kárně obviněného nelze uzavřít, že jedno pochybení dosahuje intenzity kárného provinění. Konečně bylo zdůrazněno, že z účtu manžela povinné nebyly provedeny žádné srážky.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. Žalobce v podané žalobě namítá, že závěr kárného senátu Exekutorské komory, že skutek nenaplnňuje intenzitu kárného provinění, je zcela excesivní.
4. Pracovně právní postih exekutorského koncipienta nevylučuje kárný postih a naopak. Jeho postup v jiných exekučních řízeních je irrelevantní k žalovanému skutku. Rovněž další jeho postup v předmětném řízení byl vadný, což je přitěžující okolností, viz výtka ze dne 24. 7. 2015, č. j. MSP-182/2015-OSD-ENA/47.
5. Překročení zákonné lhůty uvedené v § 55 odst. 3 exekučního řádu o cca 9 měsíců je alarmující, popírající samotný smysl na účinném využití tohoto procesního prostředku. Tímto postupem exekutorský koncipient Mgr. XX zcela zbavil manžela povinné jediné možné účinné obrany proti způsobu vedení exekuce a odkázal na § 306 občanského soudního řádu.
6. Kárný senát se nevypořádal a nevzal v úvahu při posuzování žalovaného skutku namítanou skutečnost, že překročením zákonné lhůty v tak velkém rozsahu byl navozen dlouhotrvající stav výrazné právní nejistoty manžela povinné, který vyřízení svého návrhu opakovaně urgoval. Exekutorský koncipient porušoval svou profesní povinnost dbát ochrany práv účastníků řízení.
7. Závěr kárného senátu je rovněž excesivní s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu, přičemž žalobce odkázal na jeho rozhodnutí ze dne 25. 10. 2011, sp. zn. 14 Kse 7/2011;

Shodu s prvopisem potvrzuje XX

rozhodnutí ze dne 2. 12. 2013, č. j. 15 Kse 14/2012-317; rozhodnutí ze dne 19. 11. 2012, č. j. 15 Kse 1/2012-137. Z uvedené judikatury žalobce dovodil, že nečinnost soudních exekutorů naplňuje znaky kárného provinění i v tom případě, že není zjištěna jako systémové či opakované pochybení. Nerespektování zákonných lhůt, resp. jejich překročení i o kratší interval, je judikaturou uznáváno za kárné provinění.

8. Dále namítl, že průtahy v řízení neznamenají pouze excesivní stav, kdy dochází k nečinnosti soudního exekutora, ale lze je konstatovat i tehdy, dochází-li v řízení jeho postupem k neodůvodněnému pomalému vyřizování věcí (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 15 Kse 2/2014). Kárný senát se nevypořádal se skutečností, že legitimní důvod nečinnosti exekutorského koncipienta nebyl dán.
9. Pokud by překročení zákonné lhůty v tak značném rozsahu jako v tomto případě nebylo uznáno kárným proviněním, byl by vytvořen precedent, podle kterého by soudní exekutoři nebyli nuceni respektovat zákonné lhůty. Stanovení zákonných lhůt by ztratilo smysl.
10. Konečně žalobce namítl, že kárný senát nezohlednil, že k překročení zákonné lhůty došlo téměř devítinásobně, čímž došlo k porušení ochrany práv manžela povinné na vyřízení jeho procesního návrhu bez průtahů, tedy došlo k porušení práva na spravedlivý proces.
11. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla, aby soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 s. ř. s. pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení, který žalovaná spatřuje ve skutečnosti, že kárně obviněný byl po vydání napadeného rozhodnutí vyškrtnut ze seznamu koncipientů z důvodu skončení pracovního poměru u exekutorky [§ 22 odst. 1 písm. f) exekučního řádu]. Podle § 119 odst. 1 písm. b) exekučního řádu kárný senát řízení zastaví, jestliže skončil pracovní poměr kandidáta nebo koncipienta u exekutora. Následné změny pak nejsou z tohoto důvodu relevantní (viz usnesení zvláštního senátu č. j. Konf 23/2015 – 12).
12. K napadenému rozhodnutí uvedla, že nevybočuje z mantinelů správního uvážení a je v souladu s rozhodovací praxí kárné komise žalované. Odkazy na judikaturu ve věcech exekutorů jsou nepřipadné, neboť postavení exekutorského koncipienta a soudního exekutora je rozdílné. Tvzení o vytváření precedentu je absurdní, neboť rozhodnutí kárného senátu takový účinek mít nemůže.
13. Na toto vyjádření reagoval žalobce replikou, v níž uvedl, že projednání žaloby nebrání žádná procesní překážka. Mgr. XX není účastníkem tohoto řízení. Dále zopakoval tvrzení uvedené v žalobě a doplnil, že je běžnou praxí kárných senátů, že se opírají o předchozí rozhodnutí Nejvyššího správního soudu či Exekutorské komory.

III.

Posouzení žaloby

14. Městský soud v Praze posoudil napadené rozhodnutí podle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a to v mezích žalobkyní uplatněných žalobních bodů, jakož i řízení, které mu předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
15. V souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., rozhodl soud bez nařízení jednání, neboť žalobce s rozhodnutím bez nařízení jednání souhlasil a žalovaná ve stanovené lhůtě nevyjádřila svůj nesouhlas s projednáním věci bez jednání, a tedy se má za to, že svůj souhlas udělila.
16. Nejprve se soud zabýval otázkou namítaného nedostatku podmínek řízení, přičemž tento nedostatek neshledal, a žaloba je tedy přípustná.

Shodu s prvopisem potvrzuje XX

17. Soud podotýká, že podmínky řízení podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. se vztahují k soudnímu řízení, nikoli k řízení před správním orgánem. Účastníky soudního řízení jsou žalobce a žalovaný (§ 33 odst. 1 s. ř. s.). V nyní projednávané věci je žalobcem ministr spravedlnosti, který podal žalobu. Žalovaným v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu pak je správní orgán, který rozhodl v posledním stupni (§ 69 s. ř. s.), v soudním řízení před zdejším soudem tedy Exekutorská komora České republiky. Mgr. XX není účastníkem řízení před zdejším soudem. Mohl by mít toliko postavení osoby zúčastněné na řízení (§ 34 s. ř. s.). Jelikož Mgr. XX není účastníkem řízení před zdejším soudem, k jeho osobě se tak ani nevztahují podmínky řízení podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a tedy skutečnost, že kárně obviněný Mgr. XX byl po vydání napadeného rozhodnutí vyškrtnut ze seznamu koncipientů, nebrání vydání meritorního rozhodnutí. Skutečnost, že Mgr. XX byl vyškrtnut ze seznamu koncipientů, tak může mít vliv toliko na další správní řízení před žalovanou.
18. Soud podotýká, že Mgr. XX k výzvě soudu ve stanovené lhůtě neoznámil, zda bude v řízení uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, tedy v nyní projednávané věci nemá ani postavení osoby zúčastněné na řízení (viz § 34 odst. 1 s. ř. s.).
19. Podstatou projednávané věci je, zda se Mgr. XX jako koncipient soudní exekutorky dopustil kárného deliktu tím, že byl v prodlení s postoupením návrhu na částečné zastavení exekuce exekučnímu soudu od 26. 5. 2014, kdy uplynula 30 denní lhůta od doručení přípisu povinného, že souhlasí s návrhem na částečné zastavení exekuce, do 9. 1. 2015, kdy byl v předmětném řízení pověřen k provádění všech úkonů exekutorský kandidát JUDr. Ing. XX.
20. *Podle § 116 odst. 1 věty první zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění účinném od 1. 1. 2015 do 30. 6. 2015 (dále jen „exekuční řád“) jsou exekutor, kandidát a koncipient kárně odpovědní za kárný delikt nebo závažný kárný delikt (dále jen „kárné provinění“).*
21. *Podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu je kárným deliktem porušení povinností exekutora, kandidáta nebo koncipienta stanovených právním nebo stavovským předpisem anebo usnesením Komory.*
22. *Podle § 116 odst. 3 písm. a) exekučního řádu je závažným kárným deliktem závažné porušení povinností exekutora, kandidáta nebo koncipienta stanovených právním nebo stavovským předpisem anebo usnesením Komory.*
23. Soud vyšel z exekučního řádu ve znění účinném od 1. 1. 2015 do 30. 6. 2015, neboť k ukončení opomenutí konat Mgr. XX došlo 9. 1. 2015, tedy v době účinnosti tohoto znění (srovnej § 7 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích; § 2 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník). Dále soud podotýká, že znění § 116 exekučního řádu bylo celou rozhodnou dobu od 26. 5. 2014 do 9. 1. 2015 shodné.
24. Předně soud konstatuje, že exekuční řád v § 116 odst. 1, 2 a 3 nerozlišuje, zda se jedná o kárné provinění exekutora či koncipienta. Skutková podstata kárného deliktu podle § 16 odst. 2 písm. a) a skutková podstata závažného kárného deliktu podle § 16 odst. 3 písm. a) exekučního řádu je shodná jak pro exekutora, tak i pro koncipienta. Judikatura kárných senátů Nejvyššího správního soudu týkající se kárných deliktů exekutorů spočívajících v porušení povinností stanovených právním nebo stavovským předpisem je tedy použitelná i na kárné delikty koncipientů.
25. Soud zde zdůrazňuje, že ve věci není sporné, že Mgr. XX porušil svou povinnost stanovenou v § 55 odst. 3 exekučního řádu spočívající v povinnosti postoupit návrh na částečné zastavení exekuce exekučnímu soudu v zákonem stanovené lhůtě 30 dnů.
26. Otázkou kárného deliktu podle § 116 exekučního řádu se zabýval kárný senát Nejvyššího správního soudu v rozhodnutí ze dne 3. 3. 2014, č. j. 15 Kse 4/2013-48, ve kterém uvedl, že „kárným deliktem je dle exekučního řádu ve znění účinném od 1. 1. 2013 každé jednání contra legem, kterým soudní exekutor poruší povinnost stanovenou exekučním řádem, případně občanským soudním řádem, upravujícím postup exekutora při výkonu funkce, nebo jestliže jeho chováním byla narušena důstojnost exekutorského

Shodu s prvopisem potvrzuje XX

povolání. Jde tedy o jednání, které je buď protiprávní, nebo samo o sobě nemusí být ještě protiprávní, ale narušuje důstojnost exekutorského povolání. Na rozdíl od kvalifikace kárného provinění v § 116 zákona 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, ve znění účinném do 31. 12. 2012 je již zcela bez významu, pro závěr o spáchání kárného deliktu, zkoumat otázku závažnosti či opakovanosti porušení právní normy; takovou úvahu má k dispozici kárný senát pouze v případě hodnocení kárného deliktu jakožto závažného kárného deliktu“.

27. Kárným deliktem podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu je tedy každé jednání resp. opomenutí, kterým koncipient poruší povinnost stanovenou právním předpisem bez ohledu na jeho závažnost. Závažnost porušení právních povinností má pak vliv pouze na posouzení, zda se jedná o kárný delikt podle § 116 odst. 2 písm. a) nebo o závažný kárný delikt podle § 116 odst. 2 písm. a).
28. Pakliže kárný senát shledá, jak tomu bylo v nyní projednávané věci, že koncipient porušil zákonem stanovenou povinnost, nemůže zároveň koncipienta zprostit kárného obvinění, ale musí dojít k závěru, že se koncipient dopustil kárného provinění a podle § 120 odst. 1 exekučního řádu rozhodnout, že je vinen.
29. Podle městského soudu pak právě s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu ve věcech kárného řízení proti exekutorům, na kterou poukázal žalobce, nezbývá než konstatovat, že jednání exekutora, který nepostoupil návrh povinného na odklad exekuce ostatním účastníkům k vyjádření, resp. tento návrh nepředložil exekučnímu soudu, představuje porušení povinností exekutora podle exekučního řádu, a tedy znamená kárné provinění. Shodně se žalobcem soud poukazuje na to, že takový závěr zaujala recentní judikatura i ohledně případů, kdy prodlení exekutora bylo významně kratší (dva měsíce), než tomu bylo v nyní rozhodované věci.
30. Jelikož kárné provinění koncipienta je založeno již samotným porušením jeho povinností stanovených právním nebo stavovským předpisem anebo usnesením Komory, nemají na posouzení otázky viny jiné skutečnosti (okolnosti) vliv. Žalobkyně tedy při rozhodování o jeho vině nemohla přihlídnout k jeho pracovnímu hodnocení či k jeho postupu v jiných exekučních řízeních. Taktéž při rozhodování o vině nemohla žalovaná ani přihlídnout ke skutečnosti, že z účtu manžela povinné nebyly provedeny srážky.
31. Rovněž postih v pracovně právní rovině nemá žádný vliv na skutečnost, zda se koncipient dopustil kárného provinění a ani nevytváří překážku věci rozhodnuté v kárném řízení (viz § 119 exekučního řádu).
32. Tyto ostatní okolnosti by bylo možno vzít v úvahu při rozhodování o uložení druhu, resp. výše, kárného opatření za kárné provinění, avšak nemají vliv na závěr o tom, zda se exekutorský koncipient dopustil kárného provinění nebo nikoliv.
33. Dále soud dodává, že kárný senát není vázán právním názorem kárného žalobce v kárné žalobě ohledně právního hodnocení skutku. Ostatně podle § 117 odst. 4 exekučního řádu kárná žaloba musí obsahovat popis skutku, nikoli jeho právní hodnocení. Bylo-li v kárné žalobě kárné provinění klasifikováno jako závažný kárný delikt podle § 116 odst. 3 písm. a) exekučního řádu, avšak kárný senát shledá, že nedošlo k závažnému porušení povinností koncipienta, nýbrž pouze k prostému porušení jeho povinností, musí koncipienta uznat vinným kárným deliktem podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu, nikoli koncipienta zprostit kárného obvinění.
34. Soud tedy shledal žalobu důvodnou, neboť žalovaná i přesto, že dospěla k závěru, že koncipient Mgr. XX porušil svou zákonem stanovenou povinnost, čímž se dopustil kárného deliktu podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu, jej v rozporu s § 120 odst. 1 exekučního řádu zprostila kárného obvinění.
35. Městský soud konečně shledal zčásti důvodnou i žalobní námitku spočívající v tvrzení, že pokud by překročení zákonné lhůty v tak značném rozsahu nebylo uznáno kárným proviněním, byl by

Shodu s prvopisem potvrzuje XX

vytvořen precedens, na jehož základě by ostatní soudní exekutoři nebylo nuceni respektovat zákonné lhůty.

36. V právním řádu České republiky sice pojem precedentu neexistuje a dřívější rozhodnutí tedy nejsou formálně závazným pramenem práva, ovšem i při činnosti kárných orgánů Exekutorské komory je nezbytné zachovávat zásadu předvídatelnosti, takže v kárném řízení je nutno rozhodovat ve shodných věcech shodně a v obdobných obdobně. Byť tedy zde nelze hovořit o precedentu jakožto závazném etalonu a každý případ kárného obvinění je nutno posoudit a rozhodnout s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem věci, pravomocné rozhodnutí v konkrétní kárné věci má potenciál do budoucna ovlivnit jednání a chování exekutorů, exekutorských kandidátů a koncipientů, neboť jim dává informaci o tom, zda určitý jejich postup může být kárným proviněním nebo nikoliv. Soud tedy uzavírá s tím, že není na místě, aby rozhodovací činnost kárných orgánů Exekutorské komory vytvářela dojem, že prodlení v řádu měsíců se splněním povinností exekutora podle ust. § 55 odst. 3 exekučního řádu je málo významným porušením této normy a nedosahuje intenzity kárného provinění.

V.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

37. Městský soud v Praze tedy přezkoumal napadené rozhodnutí správního orgánu v rozsahu žalobních bodů a ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že žalovaná rozhodla v rozporu se zákonem. Soud proto napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc vrátil žalované podle § 78 odst. 4 k dalšímu řízení.
38. Žalovaná je podle § 78 odst. 5 v dalším řízení vázána právním názorem soudu, podle kterého shledá-li kárný senát, že koncipient porušil zákonem stanovenou povinnost, nemůže zároveň koncipienta zprostit kárného obvinění, ale musí dojít k závěru, že se koncipient dopustil kárného provinění a podle § 120 odst. 1 exekučního řádu rozhodnout, že je vinen.
39. Soud se nezabýval otázkou, zda má být kárné řízení zastaveno podle § 119 odst. 1 písm. b) exekučního řádu, neboť tato otázka nebyla předmětem nyní projednávané věci. Po vrácení věci žalované je tato povinna si sama posoudit, zda jsou dány důvody pro zastavení kárného řízení.
40. Žalobce měl ve věci plný úspěch, tedy by mu podle § 60 odst. 1 s. ř. s. náleželo právo na náhradu nákladů řízení, avšak žalobci žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly.

P o u č e n í:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30. listopadu 2020

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu